

Vuoden 2026 talousarvio ja toiminnalliset tavoitteet, taloussuunnitelma vuosille 2026-2028 sekä investointiohjelma 2026-2030

Kaupunginhallitus 17.11.2025
3127/02.02.00.01/2025

Valmistelija

talousjohtaja Maria Kulmala, maria.kulmala@salo.fi, 02 778 4017

Kuntalain 110 § mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2022 Salon kaupunkistrategian 2030 "Avaimet kaikkiin oviin". Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelmavuosien strategiset linjaukset perustuvat valtuuston hyväksymään kaupunkistrategiaan. Kaupunkistrategiaa päivitetään tavoitteiden, mittareiden ja toimenpiteiden osalta syksyn 2025 aikana. Hyväksytty strategia viedään osaksi vuoden 2026 talousarviota, jotta uusi strategia tulee pohjaksi heti vuoden 2026 alussa.

Salon kaupunkistrategia asettaa suuntaviivat vuoteen 2030. Strategiassa on kolme asetettua päämäärää: Elinvoimainen Salo, Hyvinvoiva Salo ja kestävä talouden Salo.

Elinvoimainen Salo on Suomen yritysystävällisin kaupunki, joka houkuttelee niin uusia asukkaita kuin yrityksiäkin. Lujittava elinvoima kumpuaa osaavista tekijöistä, monipuolisesta yrityskentästä, todellisesta yhteistyöstä, viihtyisästä keskustasta ja vireistä kylistä.

Hyvinvoiva Salo tarjoaa mahdollisuudet hyvään elämään, jatkuvaan oppimiseen, mielekkääseen vapaa-aikaan sekä sujuvaan ja turvalliseen arkeen. Hyvinvoiva Salo pitää huolta henkilöstöstään ja edistää asukkaidensa hyvinvointia yhdessä aktiivisten asukkaiden, yhdistysten ja muiden yhteisöjen kanssa.

Kestävän talouden Salossa verotulopohjaa vahvistavat menestyvät yritykset sekä muuttovoitto. Talouden tasapainoa edistävät kustannustehokkaat, vaikuttavat ja ennaltaehkäisevät palvelut. Salo toimii ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi.

Talousarvion yhteydessä hyväksytään myös merkittävien ja strategisten konserniyhteisöjen tavoitteet, jotka on laadittu siten, että ne tukevat kaupunginvaltuuston asettamia strategisia tavoitteita.

Vuoden 2026 talousarvion valmistelua on tehty jälleen epävarmoissa ajoissa. Nykyisin työllisyyskehityksellä on entistä suurempi vaikutus kuntatalouteen ja siksi kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Pääosa kunnan tehtävistä muodostuu TE-uudistuksen jälkeenkin sivistyspalveluista, joiden palveluntarve on laskenut

pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Kuitenkaan oppilaiden määrän väheneminen ei tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Kaupungin talous on kääntymässä hyvin vuosien jälkeen heikompaan suuntaan ja tulo-rahoitus ei riitä kattamaan menoja. Talousarvion laadinnan hetkellä kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy paljon epävarmuutta.

Vuoden 2024 tilinpäätöksen mukaan kaupungin taseen ylijäämä on 48,6 miljoonaa euroa. Talousarvioesitys vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028 on esityslistan liitteenä.

Talousarvion toimintamenot ovat yhteensä 215,7 miljoonaa euroa ja toimintatuotot 72,0 miljoonaa euroa. Toimintakate on siten -143,7 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2025 talousarviossa on -134,4 miljoonaa euroa.

Vuoden 2025 talousarvioon verrattuna toimintakulujen nousu on 2,7 miljoonaa euroa, josta ulkoisten kulujen osuus on 1,3 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut ovat yhteensä 103,1 miljoonaa euroa eli 48 % kaikista toimintamenoista. Talousarvioesityksessä on varauduttu 2,0 % palkankorotuksiin. Henkilöstökulut nousevat 1,3 prosenttia eli 1,4 miljoonaa euroa vuoden 2025 talousarvioon verrattuna. Palvelujen ostoihin on varattu 63 miljoonaa euroa eli 30 prosenttia kokonaismenoista.

Kunnallisvero on arvioitu kaupunginvaltuuston päättämän veroprosentin 8,1 pohjalta. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2026 yhteensä 118,4 miljoonaa euroa. Verotuloista kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan 91,8 miljoonaa euroa, yhteisöveron 9,7 miljoonaa euroa sekä kiinteistöveron 16,8 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksien arvioidaan olevan vuonna 2026 yhteensä 33,0 miljoonaa euroa, missä on kasvua kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna 2,4 miljoonaa euroa. Korkokustannusten arvioinnissa on huomioitu mahdollinen lainamäärän kasvu sekä korkotason nousu. Vuosikate muodostuu positiiviseksi 7,0 miljoonaa euroa. Poistot on arvioitu 15,3 miljoonan euron tasolle. Talousarvio on noin -7,8 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Lautakunnat ovat esittäneet henkilöstösuunnitelmaan 26 vakinaista tehtävää. Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä vuodelle 2026 vakinaisia tehtäviä on 14. Aiempien vuosien mukaisesti edellisen talousarviovuoden aikana vapautuneita tehtäviä tarkastellaan, minkä vuoksi henkilöstösuunnitelmassa esitetään perustettavaksi tehtäviä samalla, kun niitä esitetään lakkautettavaksi. Kaikki uudet vakinaiset tehtävät eivät ole täysin uusia, vaan joidenkin tehtävien taustalla saattaa olla aiempi sijaisuus, määräaikaisuus tai toisen tehtävän lakkautus.

Salon bruttoinvestoinnit vuonna 2026 ovat yhteensä 39,7 miljoonaa euroa, kun ne vuoden 2025 muutetussa talousarviossa ovat 26,4 miljoonaa euroa. Talousarvioehdotuksen perusteella lainamäärä olisi arvion mukaan 91,7 miljoonaa euroa eli 1.815 euroa/asukas. Arvio on laskettu siten, että siihen on otettu huomioon ennustettu velkamäärä vuoden 2025 lopussa lisätynä lainojen muutoksilla vuodelle 2026.

Yhteistoimintaelin on käsitellyt vuoden 2026 talousarvioesityksen 7.11.2025 ja merkinnyt sen tiedoksi. Palkkausryhmä on käsitellyt kokouksessaan 30.9.2025 § 23 Henkilöstösuunnitelman 2026 uudet tehtävät, joilla ei ole vahvistettua palkkaa.

Talousarvion 2026 valmistelun yhteydessä palvelualueiden edellytettiin päivittävän oman toimintansa riskienhallintasuunnitelman. Palvelualueiden laatimat riskienhallintasuunnitelmat on käsitelty talousarvion yhteydessä

toimielimissä. Riskienhallintatyöryhmä on koostanut palvelualueiden laatimista riskienhallintasuunnitelmista kokonaiskuvan kaupunkitasoisista riskeistä. Riskienhallintasuunnitelmat ovat esityslistan oheismateriaalina.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja toiminnalliset tavoitteet, taloussuunnitelman vuosille 2026-2028 sekä investointiohjelman 2026-2030.

Päätös

Tiedoksianto

Toimistopalvelut
Talouspalvelut